

Strategisk interressent- og omverdensanalyse af Nordisk
Kulturfond og evaluering af HANDMADE og puls
Sammendrag – Executive Summary

Af Oxford Research, juni 2018

Strategisk interessent- og omverdensanalyse af Nordisk Kulturfond og evaluering af HANDMADE og puls

Sammendrag

Af Oxford Research
Juni 2018

Om Oxford Research Knowledge for a better society

Oxford Research er en specialiseret videnvirksomhed med fokus på velfærdsområderne og erhvervs- og regionaludvikling.

Oxford Research gennemfører skræddersyede analyser, implementeringsevalueringer og effektevalueringer for offentlige myndigheder, fonde og organisationer i civilsamfundet. Vi rådgiver også om strategiudvikling, faciliterer udviklingsprocesser og formidler vores viden på undervisningsforløb og seminarer. Vi kombinerer akademisk fordybelse, strategisk forståelse og god kommunikation – på den måde skaber vi anvendelsesorienteret viden, der kan gøre en forskel.

Oxford Research er grundlagt i 1995 og har selskaber i Danmark, Norge, Sverige og Finland. Oxford Research er en del af Oxford Gruppen.

Oxford Research A/S
Falkoner Alle 20, 4.
2000 Frederiksberg
Danmark
(+45) 33 69 13 69
office@oxfordresearch.dk
www.oxfordresearch.dk

Indhold

Indledning	1
Analysens hovedkonklusioner	2
Fremadrettede perspektiver	5
Metode og data	6

Indledning

Nordisk Kulturfond (NKF) arbejder på at fremme det kunstneriske og kulturelle samarbejde mellem Danmark, Finland, Island, Norge, Sverige samt Færøerne, Grønland og Åland. Dette gør fonden ved at være kundskabs- og netværksopbyggende og give økonomisk projektstøtte. Fondens arbejde med kunst- og kultursamarbejde siden 1966 med udgangspunkt i en aftale mellem de nordiske lande. Fondens har i dag et budget på 36 mio. DKK, hvoraf hovedparten uddeles som projektstøtte. Fondens værdigrundlag og vision lyder som følgende:

Sammen om et nyt Norden. Gennem kultur der bryder grænser.

Nordisk Kulturfond arbejder for et fornyet og dynamisk kunst- og kulturliv i Norden, der er mangfoldigt, tilgængeligt og af høj kvalitet.

Nordisk Kulturfonds værdigrundlag og vision

Værdigrundlaget og visionen sætter den overordnede retning for fondens arbejde. I det daglige er det dog fondens virksomhedsplan for 2016-2018, der har sat den strategiske og operationelle retning for fondens arbejde for de seneste tre år. Da den nuværende virksomhedsplan udløber med udgangen af 2018, har NKF i 2018 igangsat et arbejde, der skal danne grundlaget for en ny virksomhedsplan for fondens virke de kommende fire år. Det er baggrunden for, at NKF har bedt Oxford Research om at gennemføre en strategisk interessent- og omverdensanalyse af NKF. Formålet med analysen er at give fonden **et veldokumenteret billede af fondens betydning og rolle** for kunst- og kulturmiljøerne i Norden samt komme med **inputs til det fremadrettede arbejde** med fondens strategi og virkemidler. Mere konkret har analysen undersøgt:

- **Hvilken rolle og betydning har NKF for kunst- og kulturmiljøerne i Norden?**
 - Hvilken forskel fonden konkret gør for kunst- og kulturaktørerne?
 - Hvordan fondens forskellige virkemidler fungerer?
- **Hvilken 'type fond' skal NKF være i fremtiden - hvilke virkemidler og hvilke tilgange vil være relevante og efterspurgt?**
 - Hvilke eventuelle behov og potentialer er der for strategiske justeringer i fondens arbejde?
 - Er fondens fokus det rette – bør det være smallere eller bredere, er der specifikke kunst- og kulturområder, som bør have større fokus på fremfor andre?
 - Hvordan udvikler kunst- og kulturmiljøerne i Norden sig i et fremadrettet perspektiv? Hvad betyder eksempelvis nye teknologier og samfundstendenser for kunst- og kulturaktører, og hvilken betydning har dette for fonden, dens strategi og virkemidler?

Nordisk Kulturfond har siden starten i 1966 haft projektstøtte-uddeling som sin kerneopgave. I dag uddeler fonden støtte på tre niveauer: den brede projektstøttepulje med tre årlige frister, OPSTART og temasatsninger (satsningspuljer). Analysen dækker alle niveauer og inkluderer også en evaluering af fondens to 3-årige temasatsninger HANDMADE og puls, der er igangsat i hhv. 2016 og 2017. Oxford Research har gennemført analysen i perioden marts til juni 2018.

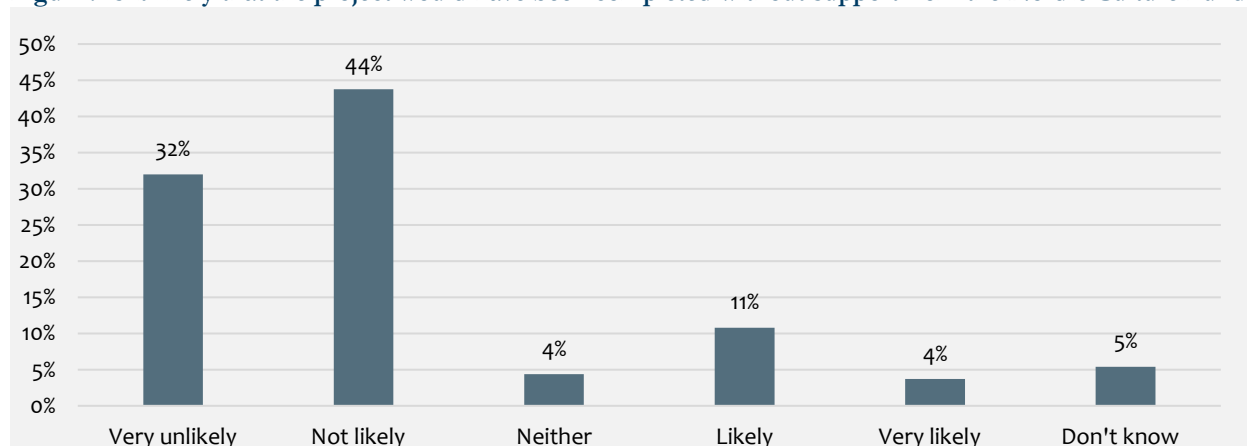
Analysens hovedkonklusioner

I det følgende opsummeres de vigtigste konklusioner fra interessent- og omverdensanalysen af NKF og evalueringerne af hhv. HANDMADE og puls. Afslutningsvis præsenteres Oxford Researchs bud på fremadrettede perspektiver i forhold til fondens fremtidige strategisk fokus og mulige indsatsområder.

Støtten muliggør unikke tværnordiske projekter som ellers ikke var blevet gennemført

NKF støtter unikke projekter, som ikke ville være mulige at gennemføre uden støtten fra fonden. For tre ud af fire støttemodtagere er det ikke sandsynligt, at deres projekt var blevet gennemført uden støtte fra NKF. Samtidig udfylder NKF en vigtig rolle i forhold til at muliggøre tværnordiske samarbejder, da de nationale kunst- og kulturstøtteaktører har begrænset fokus på det nordiske.

Figur 1: Is it likely that the project would have been completed without support from the Nordic Culture Fund?

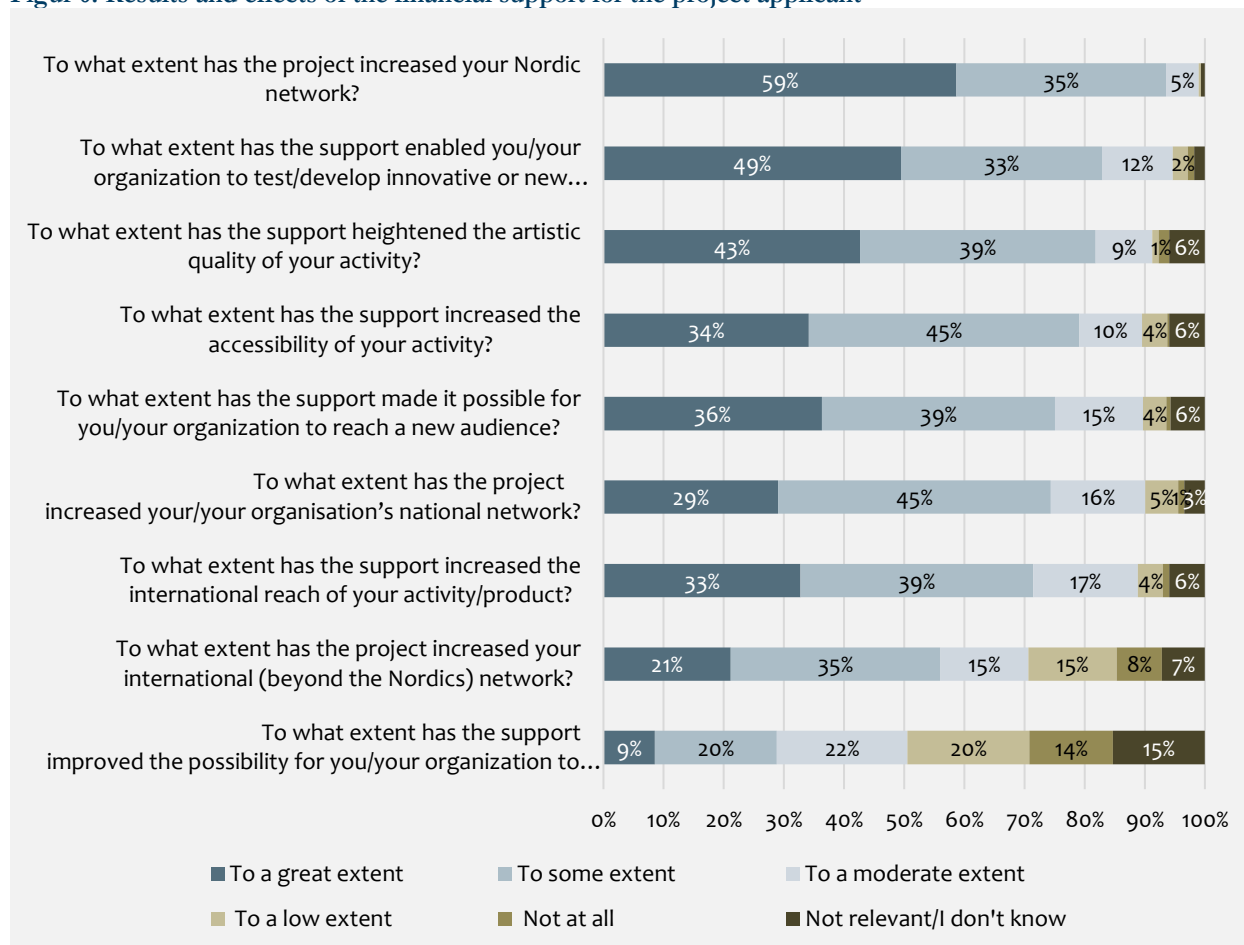
Kilde: Spørgeskemaundersøgelse, Oxford Research, 2018

NKF's midler geares desuden ofte med andre (nationale) midler. Tre ud af fire har modtaget økonomisk støtte fra andre fonde eller offentlige institutioner til deres projekt. Støtten fra NKF kan virke som et 'blueprint' af projekter og som en slags 'glue money', hvor relativt små midler binder aktører og anden fonde sammen på tværs af Norden.

Nordisk kulturfond skaber nordisk netværk og relationer og andre værdier

NKF skaber værdi i Nordisk kunst- og kulturliv på flere områder. Fondens bidrager dog særligt til at skabe øget nordisk netværk og relationer ifølge majoriteten af interessenter. Støtten fra fonden bidrager i høj grad også til at gøre det muligt at teste og udvikle nye og innovative metoder, tilgange og/eller aktiviteter samt til at højne den kunstneriske kvalitet i de støttede projekter specifikt og i Nordisk kunst- og kulturliv generelt. NKF bidrager derudover til at øge tilgængeligheden til kunst og kultur samt kunstnernes internationale rækkevidde.

Figur 0: Results and effects of the financial support for the project applicant

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse, Oxford Research, 2018

I de kvalitative interview fremhæves i særlig grad den relations- og netværksskabende del som et væsentligt og positivt resultat af projektstøtten fra NKF. Dette er samtidig, påpeger støttemodtagerne, en af hjørnestejnene mht. at skabe højere kunstnerisk kvalitet og at arbejde innovativt i projekterne bl.a. ved at få flere personer med forskellige kompetencer ind i projekterne og ved at støtte nye typer af projekter.

Fondens fokus og virke opfattes generelt som relevant

”Nordisk Kulturfond har en nøglerolle i forhold til at forbinde kulturorganisationer. De har desuden en nøglerolle i forhold til at engagere sig i vigtige emner og ved at støtte forskellige typer af arbejde, der har behov for støtte. Der er ikke en organisation som Nordisk Kulturfond, som virkelig prøver at få alle de nordiske lande repræsenteret og engagere de mindre lande. Det er der virkelig brug for. De er samtidig progressive og er ikke bange for at støtte nye projekter.”

Støttemodtager

NKF's fokus og virke opleves generelt som relevant. Der er stor enighed blandt støttemodtagere, sagkyndige og andre interessenter om, at NKF's mål og programmer er relevante. Der er samtidig generelt stor ros til NKF for at være gode til at spotte, hvor der er særlige behov og potentialer for tværnordiske programmer, hvilket eksemplificeres ved HANDMADE og puls.

HANDMADE – nordisk boost til et overset område

Mange interessenter giver udtryk for, at 'det var godt set' af NKF at etablere et program for kunsthåndværk, som ellers ofte er overset i kunst- og kulturstøtten. HANDMADE har dog også haft særdeles stor betydning for støttemodtagerne. 90 % af støttemodtagerne angiver, at projekterne ikke ville være blevet til noget uden støtten fra HANDMADE. Samtidig har majoriteten af støttemodtagerne også modtaget støtte fra andre kilder, hvor netop støtten fra HANDMADE i mange tilfælde vurderes afgørende for den yderligere støtte. Værdimæssigt har projektstøtte fra HANDMADE i meget høj grad skabt øget nordisk netværk og relationer, gjort det muligt at teste og udvikle nye eller innovative metoder og øget kunstnerisk kvalitet. I forhold til HANDMADE er det desuden vigtigt at fremhæve, at det typisk er relativt små aktører, som er støttet, hvor det at arbejde internationalt for mange er helt nyt. HANDMADE har således i høj grad bidraget til at øge deltagerens nordiske netværk og givet dem de første erfaringer med internationalt samarbejde.

HANDMADE er en temasatsning i Nordisk Kulturfond i 2016 – 2018.

HANDMADE støtter alle kunst- og kulturområder – projekter, som fra forskellige vinkler udforsker det håndlavede, og hvor nordisk samarbejde styrker aktører og miljøer omkring temaet. HANDMADE støtter også formidlingsprojekter, som har fokus på håndværk og kultur, og som producerer og formidler viden om aktuelle indsatser og udtryk.

Puls har skabt nye nordisk samarbejder og fået sat øget fokus på nordisk musik

Mens HANDMADE i høj grad har fungeret som målrettet projektstøtte til små aktører, er der i puls tale om mere etablerede aktører, som Nordisk Kulturfond via sin støtte har påvirket til at arbejde tværnordisk over en længere periode. På trods af, at puls støtter aktører i en veletableret sektor, som allerede agerer internationalt, er puls dog overordnet set stadig blevet modtaget med åbne arme og

puls er Nordisk Kulturfonds treårige musiksatsning i 2017-19, som satser på at styrke live-musikken i Norden.

puls har i 2017 uddelt 4,1 mio. danske kroner til 43 spillesteder og festivaler i hele Norden. Støtten er målrettet koncertarrangørerne, der kuraterer musikken i mødet mellem publikum og kunstværk ved at sætte artisterne på programmet og få dem ud til et nyt nordisk publikum.

bliver betragtet som en kærkommen satsning. Puls har haft en positiv betydning for majoriteten af støttemodtagerne, for hvem deres nordiske projekt med stor sandsynlighed ikke var blevet til noget uden støtte fra puls. Det er da også relativt få, som har fået støtte til deres ansøgte projekt fra andre aktører end Nordisk Kulturfond. Værdimæssigt har støtten fra puls særligt bidraget til øget nordisk netværk, øget kunstnerisk kvalitet og givet mulighed for at afprøve nye, innovative metoder og aktiviteter. De endelige resultater og effekter af satsningen er dog ikke mulige at vurdere, da puls kun har været i gang et års tid.

FREMADRETTEDE PERSPEKTIVER

Fonden gør det godt, skaber værdi og er på rette spor

Overordnet set er der stor ros og tilfredshed med NKF's arbejde, fokus og virkemidler fra diverse interessenter. Støtteprogrammerne, herunder temasatsningerne, har betydning, skaber værdi og roses på tværs af interessenter. Kommunikations- og formidlingsindsatsen betragtes også generelt som vigtigt, mens der er mere delte meninger blandt interessenterne om fondens rolle som kulturpolitisk aktør. NKF bør derfor i store træk fortsætte i samme spor som hidtil, om end NKF's rolle som kulturpolitisk aktør bør blive tydeliggjort, herunder hvad mandatet er.

Mulige fremadrettede indsatsområder

Oxford Research har på baggrund af analysen identificeret en række tendenser og forhold, som NKF bør drøfte og forholde sig til i forhold til det fremadrettede arbejde. Oxford Research har identificeret følgende spørgsmål til overvejelse og mulige indsatsområder:

- **NKF bør fortsat have en bred og agil tilgang til kunst og kultur.** Den brede og agile tilgang er netop en af styrkerne ved NKF og det muliggør, at fonden 'følger med tiden' og ikke 'forstener' og dermed kan understøtte nye kunstformer samt nye nordiske tilgange og udtryk inden for kunst og kultur. Men tilgangen stiller krav til løbende drøftelser, refleksion og høj faglighed i bestyrelse og sekretariat.
- **Med NKF's relativt begrænsede økonomiske midler kan strategisk samarbejde med andre interessenter, som støtter kunst- og kulturlivet** være værd at udforske og opdyrke. Særligt bør mulighederne for styrket samarbejde med de private og filantropiske kunst- og kulturfonde i Norden undersøges. De har typisk ikke selv netværket eller kompetencerne til løfte deres programmer og de projekter, som de støtter på et nordisk/internationalt plan, hvilket NKF netop kan bidrage med. Strategiske samarbejder om f.eks. temasatsninger kan dels øge volumen i satsningerne, dels forankre satsninger lokalt/nationalt og potentielt give satsninger et længere liv såfremt partnerne har en interesse i at videreføre de værdifulde dele af satsningerne.
- **NKF bør definere, præcisere og tydeliggøre sin netværksfaciliterende rolle i forhold til de nationale kunst- og kulturinstitutioner.** Analysen viser, at der efterspørges en aktør, som samler de nationale kunst- og kulturinstitutioner på tværs af Norden og sikrer, at de mødes og udveksler erfaringer f.eks. om ledelse og drift af kunst- og kulturinstitutioner. NKF gør til dels allerede dette. Men det er ikke klart beskrevet, hvordan NKF ser sin rolle og opgave i forhold til denne koordinerende og samlende funktion, og hvordan en sådan rolle kobles til NKF's strategi, vision og målsætninger. Der er derfor behov for, at NKF definerer, præciserer og tydeliggøre sin rolle som netværksskabende aktør ift. de nationale kunst- og kulturinstitutioner.
- **En af NKF's vigtigste roller i det nordiske kunst- og kulturliv er at styrke netværk og relationer.** Opbygning af varige relationer tager tid, og nogle gange er der også behov for at afprøve forskellige samarbejdskonstellationer, inden man finder ud af, hvad der virker, og hvem man arbejder godt sammen med. Som det er i dag, støtter NKF i princippet primært projekter af engangskaraktter. Artikel 3 i fondens overenskomst beskriver således: *Af fondens midler kan der bevilges tilskud til nordiske projekter af éngangskaraktter. Tilskud kan også ydes dels til nordiske projekter af mere varig karakter, dog fortrinsvis for en af styrelsen fastsat periode, dels i særlige tilfælde*

til regelmæssigt tilbagevendende formål. Fremadrettet bør man måske gentænke dette princip, så det bliver lettere at støtte op om den varige relations- og netværksskabelse – f.eks. ved at støtte projekter i flere faser, at støtte flere længerevarende projekter eller forlænge støtten til eksisterende projekter.

- Internationalisering, digitalisering og 'grand challenges' (f.eks. migration og klima) er **trends**, **NKF bør være opmærksom på** i forhold til fondens virke og støtteprogrammer fremadrettet. Fonden bør bl.a. være opmærksom på de nye muligheder, som digitalisering giver ift. eksisterende og etablerede kunst- og kulturformer, men også på, at digitalisering skaber helt nye udtryk og kunstformer, som rykker ved de eksisterende opfattelser af, hvad der er kunst og kultur.

Metode og data

Analysen baserer sig på en række forskellige metoder og datakilder, der anvendes til at understøtte konklusioner og anbefalinger. Dataindsamlingen er foretaget i perioden april til maj 2018. Analysens metoder og datakilder er:

- **En e-mailbaseret spørgeskemaundersøgelse** med NKF støttemodtagere og sagkyndige. Spørgeskemaundersøgelsen gav 311 besvarelser, hvoraf 291 har gennemført hele spørgeskemaet. De 311 besvarelser svarer til en svarprocent på 42 pct. og er fordelt på:
 - 171 projektstøttemodtagere
 - 99 OPSTART støttemodtagere
 - 16 puls støttemodtagere
 - 11 HANDMADE støttemodtagere
 - 14 sagkyndige
- **Kvalitative interview med 40 aktører** fordelt på:
 - 2 fra NKF's sekretariat
 - 6 nuværende og tidligere bestyrelsesmedlemmer
 - 3 nuværende og tidligere sagkyndige
 - 3 projektambassadører (en puls)
 - 12 støttemodtagere (tre fra puls og fem fra HANDMADE)
 - 4 nationale kulturstøtteorganer
 - 9 andre kulturorganisationer
 - 2 fra Nordisk Ministerråd og Nordisk Råd
- **Desk research** bl.a. gennemgang af fondsmateriale og hjemmesider.

DANMARK

Oxford Research A/S
Falkoner Allé 20
2000 Frederiksberg
Danmark
Tel: (+45) 3369 1369
office@oxfordresearch.dk

NORGE

Oxford Research AS
Østre Strandgate 1
4610 Kristiansand
Norge
Tel: (+47) 4000 5793
post@oxford.no

SVERIGE

Oxford Research AB
Norrländsgatan 11
103 93 Stockholm
Sverige
Tel: (+46) 08 240 700
office@oxfordresearch.se

FINLAND

Oxford Research Oy
Fredrikinkatu 61a
00100 Helsinki
Finland
www.oxfordresearch.fi
office@oxfordresearch.fi

BRUXELLES

Oxford Research
C/o ENSR
5. Rue Archimède
Box 4, 1000 Brussels
www.oxfordresearch.eu
office@oxfordresearch.eu

LATVIJA

Baltijas Konsultācijas, SIA
Vīlandes iela 6-1
LV-1010, Rīga, Latvija
Tel.: (+371) 67338804
info@balticconsulting.com
www.balticconsulting.com